

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (veliki senat)

z dne 14. novembra 2017*

„Pritožba – Konkurenca – Omejevalni sporazumi – Evropski trg letalskega prevoza tovora – Sklep Komisije o sporazumih in usklajenih ravnanjih v zvezi z več sestavnimi deli cen storitev letalskega prevoza tovora – Napaka v obrazložitvi – Razlog javnega reda, ki ga sodišče Evropske unije preizkusi po uradni dolžnosti – Prepoved odločanja *ultra petitem* – Predlogi iz tožbe na prvi stopnji, s katerimi se predlaga razglasitev delne ničnosti spornega sklepa – Prepoved, da bi Splošno sodišče Evropske unije razglasilo ničnost spornega sklepa v celoti – Člen 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah – Pravica do učinkovitega pravnega sredstva“

V zadevi C-122/16 P,

zaradi pritožbe na podlagi člena 56 Statuta Sodišča Evropske unije, vložene 26. februarja 2016,

British Airways plc s sedežem v Harmondsworthu (Združeno kraljestvo), ki jo zastopata J. Turner, QC, in R. O'Donoghue, barrister, po pooblastilu A. Lyle-Smythe, solicitor,

pritožnica,

druga stranka v postopku je

Evropska komisija, ki jo zastopata N. Khan in A. Dawes, agenta,

tožena stranka v postopku na prvi stopnji,

SODIŠČE (veliki senat),

v sestavi K. Lenaerts, predsednik, A. Tizzano, podpredsednik, R. Silva de Lapuerta, predsednica senata, M. Ilešič, L. Bay Larsen, J. Malenovský in E. Levits, predsedniki senatov, E. Juhász, A. Borg Barthet, J.-C. Bonichot, F. Biltgen, sodniki, K. Jürimäe, sodnica, C. Lycourgos, M. Vilaras in E. Regan (poročevalec), sodniki,

generalni pravobranilec: P. Mengozzi,

sodni tajnik: M.-A. Gaudissart, namestnik sodnega tajnika,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 7. februarja 2017,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 30. maja 2017

izreka naslednjo

* Jezik postopka: angleščina.

Sodbo

- 1 Družba British Airways plc s pritožbo predlaga razveljavitev sodbe Splošnega sodišča Evropske unije z dne 16. decembra 2015, British Airways/Komisija (T-48/11, neobjavljena, v nadaljevanju: izpodbijana sodba, EU:T:2015:988), s katero je navedeno sodišče razglasilo delno ničnost Sklepa Komisije C(2010) 7694 final z dne 9. novembra 2010 v zvezi s postopkom na podlagi člena 101 PDEU, člena 53 Sporazuma EGP in člena 8 Sporazuma med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o zračnem prometu (Zadeva COMP/39258 – Letalski prevoz tovora) (v nadaljevanju: sporni sklep), v delu, v katerem se nanaša na družbo British Airways.

Pravni okvir

Statut Sodišča Evropske unije

- 2 Člen 21 Statuta Sodišča Evropske unije določa:

„Zadeva se predloži Sodišču s tožbo, naslovljeno na sodnega tajnika. Tožba mora vsebovati ime in stalni naslov tožnika ter zaposlitev podpisanega, ime stranke ali strank, proti katerim je tožba vložena, predmet spora, zahtevek in kratek povzetek tožbenih razlogov.

Tožbi mora biti priložen, kjer je to primerno, akt, katerega razveljavitev se zahteva, ali v okoliščinah iz člena 265 [PDEU] dokazilo z datumom, ko je bila institucija v skladu z navedenim členom pozvana k ukrepanju. Če ta dokazila niso priložena tožbi, sodni tajnik zadevno stranko pozove, naj jih predloži v razumnem roku, pri čemer pa tožba ne more biti zavržena niti v primeru, če dokazila niso predložena po izteku roka, predpisanega za vložitev tožbe.“

- 3 Člen 56, drugi odstavek, tega statuta določa:

„[Pritožbo pri Sodišču] lahko vloži katera koli stranka, ki v celoti ali delno ni uspela s svojimi [...] predlogi. [...]“

Poslovnik Sodišča z dne 19. junija 1991

- 4 Člen 112(2) Poslovnika Sodišča z dne 19. junija 1991 (v nadaljevanju: Poslovnik Sodišča z dne 19. junija 1991), je določal:

„Pritožbi je treba priložiti odločbo [Splošnega s]odišča, ki je predmet pritožbe. [...]“

Poslovnik Sodišča z dne 25. septembra 2012

- 5 Člen 120 Poslovnika Sodišča z dne 25. septembra 2012, ki je začel veljati 1. novembra 2012 (v nadaljevanju: Poslovnik Sodišča), naslovljen „Vsebina tožbe“, določa:

„Tožba iz člena 21 Statuta [Sodišča Evropske unije] vsebuje:

[...]

- c) predmet spora, navajane razloge in trditve ter povzetek navedenih razlogov;
- d) predloge tožeče stranke;

[...]“

- 6 Člen 122 tega poslovnika, naslovljen „Priloge k tožbi“, določa:

„1. Po potrebi se tožbi priložijo dokazila iz člena 21, drugi odstavek, Statuta.

[...]

3. Če tožba ni v skladu z zahtevami iz odstavka 1 ali 2 tega člena, sodni tajnik tožeči stranki določi razumen rok za predložitev zgoraj navedenih dokazil. Če tožeča stranka tega ne stori, Sodišče po opredelitvi sodnika poročevalca in generalnega pravobranilca odloči, ali je zaradi nespoštovanja teh zahtev tožba nedopustna iz formalnih razlogov.“

- 7 Člen 127 navedenega poslovnika, naslovljen „Novi razlogi“, v odstavku 1 določa:

„Navajanje novih razlogov med postopkom ni dovoljeno, razen če ti izhajajo iz pravnih in dejanskih okoliščin, ki so se razkrile med postopkom.“

- 8 Člen 168 tega poslovnika, naslovljen „Vsebina pritožbe“, določa:

„1. Pritožba vsebuje:

[...]

b) navedbo izpodbijane odločbe Splošnega sodišča;

[...]

2. Za pritožbo se uporabljajo členi 119, 121 in 122(1) tega poslovnika.

[...]“

- 9 Člen 169 Poslovnika Sodišča, naslovljen „Predlogi, razlogi in trditve iz pritožbe“, v odstavku 1 določa:

„S pritožbo se predlaga, naj se odločba Splošnega sodišča, kakor izhaja iz izreka te odločbe, v celoti ali deloma razveljavi.“

- 10 Člen 170 tega poslovnika, naslovljen „Predlogi v primeru ugoditve pritožbi“, v odstavku 1 določa:

„S pritožbo se predlaga, naj se, če se pritožba razglasi za utemeljeno, predlogom, podanim na prvi stopnji, v celoti ali deloma ugotovi, pri čemer ni dovoljeno dajati novih predlogov. Pritožba ne more spreminjati predmeta spora pred Splošnim sodiščem.“

- 11 Člen 190 navedenega poslovnika, naslovljen „Druge določbe, ki se uporabljajo za pritožbeni postopek“, v odstavku 1 določa:

„V pritožbenem postopku pred Sodiščem zoper odločbe Splošnega sodišča se uporabljajo členi 127, [...]“

Poslovník Splošnega sodišča z dne 2. maja 1991

12 Člen 44(1) Poslovníka Splošnega sodišča z dne 2. maja 1991 je določal:

„Tožba iz člena 21 Statuta Sodišča obsega:

[...]

(c) predmet postopka in kratek povzetek tožbenih razlogov;

(d) tožbene predloge tožeče stranke;

[...]“

13 Člen 48(2) tega poslovníka je določal:

„Navajanje novih razlogov med postopkom ni dovoljeno, razen če ti izhajajo iz pravnih in dejanskih okoliščin, ki so se pojavila med postopkom.

[...]“

Dejansko stanje

14 Pritožnica, družba British Airways, je letalska prevoznica, ki je dejavna na trgu letalskega prevoza tovora.

15 Evropska komisija je 7. decembra 2005 prejela predlog za priznanje imunitete na podlagi njenega obvestila o imuniteti pred globami in zmanjševanju glob v primerih kartelov (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 2, str. 155, v nadaljevanju: obvestilo o prizanesljivosti iz leta 2002), ki so ga vložile družba Deutsche Lufthansa AG in njeni hčerinski družbi, Lufthansa Cargo AG in Swiss International Air Lines AG. Iz tega predloga je bilo razvidno, da so obstajali protikonkurenčni stiki med več podjetji, dejavnimi na trgu letalskega prevoza tovora (v nadaljevanju: prevozniki), ki se nanašajo na več sestavnih delov cen storitev, ki se opravljajo v okviru tega trga, namreč uvedbo doplačil „gorivo“ in „varnost“, ter to, da so ti prevozniki zavrnil plačilo provizij za doplačila.

16 Komisija je 14. in 15. februarja 2006 opravila nenapovedane inšpekcijske preglede.

17 Po teh inšpekcijskih pregledih je več prevoznikov, vključno s pritožnico, vložilo predlog na podlagi obvestila o prizanesljivosti iz leta 2002.

18 Komisija je 19. decembra 2007 27 prevoznikom, med njimi tudi pritožnici, poslala obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah. V odgovor na to obvestilo so njegovi naslovniki posredovali pisne pripombe. Zaslišanje je potekalo od 30. junija 2008 do 4. julija 2008.

19 Komisija je 9. novembra 2010 sprejela sporni sklep, ki se je nanašal na 21 prevoznikov (v nadaljevanju: obtoženi prevozniki), med njimi tudi na pritožnico.

Postopek pred Splošnim sodiščem in izpodbijana sodba

20 Pritožnica je 24. januarja 2011v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložila tožbo za razglasitev ničnosti nekaterih elementov spornega sklepa v delu, v katerem se ta nanaša na njo.

- 21 Kot je razvidno iz točke 25 izpodbijane sodbe, je pritožnica v okviru predlogov, navedenih v tožbi, Splošnemu sodišču predlagala, naj:
- sporni sklep razglasi za ničen v delu, v katerem ji je očitano, da je bila udeležena pri zavrnitvi plačil provizij, ugotovljeno, da se je njena kršitev začela 22. januarja 2001, in ugotovljeno da so „elementi“ v zvezi s Hongkongom, Japonsko, Indijo, Tajsko, Singapurjem, Korejo in Brazilijo kršitve člena 101 PDEU, člena 53 Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru z dne 2. maja 1992 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 11, zvezek 19, str. 146) in člena 8 Sporazuma med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o zračnem prometu, podpisanega 21. junija 1999 v Luxembourgu in odobrenega v imenu Skupnosti s Sklepom 2002/309/ES, Euratom Sveta in Komisije glede sporazuma o znanstvenem in tehnološkem sodelovanju z dne 4. aprila 2002 o sklenitvi sedmih sporazumov s Švicarsko konfederacijo (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 11, zvezek 41, str. 89, v nadaljevanju: Sporazum ES-Švica);
 - odpravi ali občutno zniža globo, ki ji je bila naložena s spornim sklepom, in
 - Komisiji naloži plačilo stroškov.
- 22 Pritožnica je v utemeljitev tožbe navedla sedem tožbenih razlogov, ki so se nanašali na, prvič, napako pri presoji, ker je Komisija ugotovila, da je bila udeležena pri zavrnitvi plačila provizij, drugič, neobstoj dokaza v zvezi z datumom začetka kršitve, tretjič, napačno uporabo prava in napačno ugotovljeno dejansko stanje oziroma zlorabo pooblastil v zvezi s presojo vpletenosti nekaterih regulativnih organov, četrtič, nesorazmernost in diskriminatornost osnovnega zneska globe, petič, kršitev obveznosti obrazložitve in načela sorazmernosti, ker je Komisija globo med njenim izračunom zvišala, šestič, kršitev Obvestila o prizanesljivosti iz leta 2002, ker pritožnici ni bila priznana višja raven znižanja globe, in sedmič, kršitev načel enakega obravnavanja in sorazmernosti, ker Komisija ni znižala globe zaradi obstoja olajševalnih okoliščin.
- 23 Iz točk od 27 do 29 in 45 izpodbijane sodbe je razvidno, da je Splošno sodišče po uradni dolžnosti preizkusilo razlog javnega reda v zvezi z napako v obrazložitvi spornega sklepa. Natančneje, kot je razvidno iz spisa, ki je Sodišču na voljo, je Splošno sodišče v okviru ukrepov procesnega vodstva na podlagi člena 64 poslovnika Splošnega sodišča z dne 2. maja 1991 strankam v sporu, o katerem je odločalo, postavilo pisna vprašanja, s katerimi jih je med drugim pozvalo, naj podajo stališča o tem, da je v obrazložitvi spornega sklepa opisana enotna in trajajoča kršitev, pri kateri naj bi bili udeleženi vsi naslovniki tega sklepa, medtem ko v prvih štirih členih izreka navedenega sklepa niso navedeni vsi ti naslovniki.
- 24 Pritožnica je v zvezi s tem na obravnavi pred Sodiščem trdila, da je Komisija v obrazložitvi spornega sklepa opisala zgolj eno enotno in trajajočo kršitev člena 101 PDEU, člena 53 Sporazuma EGP in člena 8 Sporazuma ES-Švica. V izreku tega sklepa pa naj bi bil ugotovljen obstoj ločene enotne in trajajoče kršitve v vsakem od njegovih členov. Pritožnica je trdila, da je bila ob upoštevanju te neskladnosti med obrazložitvijo in izrekom spornega sklepa v njem storjena napaka v obrazložitvi, ki jo lahko Splošno sodišče preizkusi po uradni dolžnosti.
- 25 Splošno sodišče je v izpodbijani sodbi presodilo, da je v spornem sklepu obstajalo protislovje med obrazložitvijo in izrekom na eni strani ter v sami obrazložitvi na drugi strani.
- 26 Splošno sodišče je v bistvu menilo, da je pristojno preučiti, ali lahko ta protislovja posegajo v pravico pritožnice do obrambe in Splošnemu sodišču preprečujejo izvedbo nadzora.
- 27 Po tej preučitvi je Splošno sodišče ugotovilo, da je bilo tako in da je bila zato v spornem sklepu storjena napaka v obrazložitvi.

- 28 Vendar je Splošno sodišče presodilo, da ta ugotovitev v obravnavanem primeru ne more povzročiti razglasitve ničnosti spornega sklepa v celotnem delu, v katerem se nanaša na pritožnico, ker razglasitev ničnosti tega sklepa ne more presegati predlogov iz njene začetne vloge.
- 29 Splošno sodišče je zato in ne da bi preučilo tožbene razloge, ki jih je pritožnica navedla v utemeljitev svoje tožbe, odločilo, da se sporni sklep zaradi napake v obrazložitvi, ugotovljene v okviru razloga, ki ga je preizkusilo po uradni dolžnosti, razglasi za ničen v delu, v katerem je v tem sklepu „Komisija na eni strani menila, da je bila tožeča stranka, prvič, udeležena pri zavrnitvi plačil provizij, drugič, da je kršitev člena 101 PDEU, člena 53 [Sporazuma EGP] in člena 8 [Sporazuma ES-Švica] storila med 22. januarjem 2001 in 1. oktobrom 2001, in tretjič, da je bila udeležena pri kršitvi teh določb v zvezi s storitvami [letalskega] prevoza tovora iz Hongkonga (Kitajska), Japonske, Indije, Tajske, Singapurja, Koreje in Brazilije, ter ji na drugi strani naložila globo“.
- 30 Splošno sodišče je poleg tega s sodbami z dne 16. decembra 2015, *Air Canada/Komisija* (T-9/11, neobjavljena, EU:T:2015:994); *Koninklijke Luchtvaart Maatschappij/Komisija* (T-28/11, neobjavljena, EU:T:2015:995); *Japan Airlines/Komisija* (T-36/11, neobjavljena, EU:T:2015:992); *Cathay Pacific Airways/Komisija* (T-38/11, neobjavljena, EU:T:2015:985); *Cargolux Airlines/Komisija* (T-39/11, neobjavljena, EU:T:2015:991); *Latam Airlines Group in Lan Cargo/Komisija* (T-40/11, neobjavljena, EU:T:2015:986); *Singapore Airlines in Singapore Airlines Cargo Pte/Komisija* (T-43/11, neobjavljena, EU:T:2015:989); *Deutsche Lufthansa in drugi/Komisija* (T-46/11, neobjavljena, EU:T:2015:987); *SAS Cargo Group in drugi/Komisija* (T-56/11, neobjavljena, EU:T:2015:990); *Air France-KLM/Komisija* (T-62/11, neobjavljena, EU:T:2015:996); *Air France/Komisija* (T-63/11, neobjavljena, EU:T:2015:993), in *Martinair Holland/Komisija* (T-67/11, EU:T:2015:984), odločilo o tožbah, ki so jih vložili preostali obtoženi prevozniki in s katerimi se je prav tako izpodbijal sporni sklep.

Predlogi strank pred Sodiščem

- 31 Pritožnica s pritožbo Sodišču predlaga, naj:
- razveljavi izpodbijano sodbo v delu, v katerem je obseg razglasitve ničnosti spornega sklepa omejen na predloge iz njene tožbe na prvi stopnji;
 - razveljavi točko 1 izreka izpodbijane sodbe;
 - razglasi sporni sklep za ničen v celoti in
 - Komisiji naloži plačilo stroškov te pritožbe.
- 32 Komisija Sodišču predlaga, naj:
- pritožbo zavrne in
 - pritožnici naloži plačilo stroškov.

Pritožba

Dopustnost

Trditve strank

– Dopustnost pritožbe

- 33 Komisija trdi, da je pritožba iz dveh razlogov očitno nedopustna.
- 34 Na prvem mestu naj pritožnica ne bi spoštovala obveznosti iz člena 168(2) Poslovnika Sodišča, ker izpodbijana sodba ni bila priložena k pritožbi.
- 35 Na drugem mestu naj s pritožbo ne bi bil spoštovan niti člen 56 Statuta Sodišča Evropske unije niti člena 169 in 170 Poslovnika Sodišča, s katerima se v skladu s členom 63 tega statuta izvaja člen 56 navedenega statuta.
- 36 V zvezi s členom 169(1) Poslovnika Sodišča naj se s to pritožbo ne bi predlagala razveljavitev izreka izpodbijane tožbe, temveč to, da se ta izrek dopolni tako, da se razglasitev delne ničnosti, ki jo je priznalo Splošno sodišče, razširi v razglasitev ničnosti v celoti. Pritožba naj zato ne bi bila v skladu s tem členom.
- 37 V zvezi s členom 170(1) Poslovnika Sodišča naj bi Sodišče ta člen razlagalo ozko. Ker pa je predlog pritožnice širši od predloga, podanega na prvi stopnji, naj bi bil v nasprotju s tem členom.
- 38 Poleg tega naj bi razlogovanje pritožnice temeljilo na krožni logiki, ker z njim trdi, da mora, ker Splošno sodišče v nasprotju s svojo odločitvijo ni bilo vezano na predloge, ki jih je podala pritožnica na prvi stopnji, imeti možnost pritožbe zoper to odločitev Splošnega sodišča.
- 39 Prav tako naj bi se z utemeljitvijo, da naj bi dopustnost te pritožbe izhajala iz uporabe načela učinkovitega sodnega varstva iz člena 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina), ponovno nakazovalo, da Splošno sodišče ni bilo omejeno s predlogi iz tožbe na prvi stopnji. Trditev, da se s to določbo strankam v sporu priznava absolutna pravica, da v kateri koli fazi postopka navedejo povsem novo trditev ali spremenijo svoj predlog, naj bi bila očitno neutemeljena.
- 40 Pritožnica trdi, da je pritožba dopustna.
- 41 V zvezi s členom 170(1) Poslovnika Sodišča bi bilo treba prvi stavek tega člena razlagati v povezavi z drugim, tako da naj bi se uporabil le, kadar pritožnik ne predlaga, naj se ugotovi predlogom, ki so enaki kot predlogi, podani na prvi stopnji, in kadar se predmet spora zato s tem spremeni.
- 42 V zvezi s členom 56 Statuta Sodišča Evropske unije naj bi pritožnica med drugim pred Splošnim sodiščem trdila, da naj bi sporni sklep vseboval notranja protislovja in napake v obrazložitvi. Taka ugotovitev bi morala povzročiti razglasitev ničnosti tega sklepa v celotnem delu, v katerem se nanaša na njo. Pritožnica naj bi tako želela izpodbijati element izpodbijane sodbe, ki je nedvomno del predmeta spora pred Splošnim sodiščem, in naj s svojimi predlogi pred Splošnim sodiščem v smislu člena 56 Statuta Sodišča Evropske unije ne bi nikakor uspela.

– Dopustnost replike

- 43 Komisija primarno trdi, da je v skladu s členom 127(1) Poslovnika Sodišča, ki se v pritožbenem postopku uporablja na podlagi člena 190(1) tega poslovnika, replika, ki jo je vložila pritožnica, očitno nedopustna, ker se z njo predlagajo novi razlogi.
- 44 Pritožnica naj bi namreč v pritožbi trdila, da je Splošno sodišče storilo napako, ker je uporabilo prepoved odločanja *ultra petitum*, kar naj bi pomenilo, da priznava, da je ukrep, ki ga je predlagala, ukrep, ki ga je navedla v predlogih v tožbi na prvi stopnji. Pritožnica pa v repliki, namesto da bi odgovorila na ugovor nedopustnosti, ki ga je podala Komisija zoper pritožbo, trdi, da je Splošno sodišče storilo napako, ker ji ni dovolilo spremeniti navedenih predlogov. Pritožnica naj prav tako ne bi pojasnila, zakaj ta razlog navaja prepozno v okviru replike, medtem ko naj trditve, ki so navedene v tej repliki, ne bi temeljile na dejanskih in pravnih okoliščinah, ki bi se razkrile med pisnim postopkom.
- 45 Pritožnica prereka trditve Komisije glede nedopustnosti replike.

Presoja Sodišča

- 46 V zvezi z dopustnostjo pritožbe in na prvem mestu z ugovorom, ki ga je v zvezi s tem podala Komisija in ki se nanaša na to, da pritožnica ni priložila izpodbijane sodbe k pritožbi, je treba opozoriti, da se v skladu s členom 122(1) Poslovnika Sodišča, ki se v pritožbenem postopku uporablja na podlagi člena 168(2) tega poslovnika, tožbi po potrebi priložijo dokazila iz člena 21, drugi odstavek, Statuta Sodišča Evropske unije, pri čemer zadnji navedeni člen določa, da „mora biti [tožbi] priložen, kjer je to primerno, akt, katerega razveljavitev se zahteva [...]“.
- 47 Kadar se tožba vloži zoper akt institucije Evropske unije, mora biti sicer ta akt priložen tožbi. Vendar pa člen 168(1)(b) Poslovnika Sodišča v zvezi s pritožbo določa, da ta pritožba vsebuje navedbo izpodbijane odločbe Splošnega sodišča, ne da bi se zahtevalo, da se ta odločba priloži pritožbi.
- 48 Tako je treba ugotoviti, da se od začetka veljavnosti Poslovnika Sodišča 1. novembra 2012 v okviru pritožbe ne zahteva več, da bi se morala k pritožbi priložiti izpodbijana odločba Splošnega sodišča, saj je nujna le navedba te odločbe.
- 49 V obravnavanem primeru je treba ugotoviti, da za to, da izpodbijana sodba ni bila priložena pritožbi, ni mogoče šteti, da povzroči nedopustnost pritožbe. Ugovor Komisije v zvezi s tem je treba zato zavrni.
- 50 Na drugem mestu je treba v zvezi s trditvijo, da pritožba ni v skladu s členom 169(1) Poslovnika Sodišča, opozoriti, da se v skladu s tem členom „[s] pritožbo [...] predlaga, naj se odločba Splošnega sodišča, kakor izhaja iz izreka te odločbe, v celoti ali deloma razveljavi“.
- 51 Opozoriti je treba, kot je generalni pravobranilec to storil v točki 54 sklepnih predlogov, da se ta določba nanaša na temeljno načelo na področju pritožb, v skladu s katerim je treba s pritožbo izpodbijati izrek odločbe Splošnega sodišča, ne more pa se z njo predlagati zgolj sprememba nekaterih delov obrazložitve te odločbe (glej v tem smislu sodbo z dne 15. novembra 2012, Al-Aqsa/Svet in Nizozemska/Al-Aqsa, C-539/10 P in C-550/10 P, EU:C:2012:711, točke od 43 do 45).
- 52 Pritožnica v obravnavanem primeru Sodišču predlaga, naj razveljavi izpodbijano sodbo, natančneje točko 1 njenega izreka, ker je Splošno sodišče zavrnilo razglasitev ničnosti spornega sklepa v celotnem delu, v katerem se nanaša na njo. Pritožnica tako izpodbija obseg ničnosti, ki jo je Splošno sodišče razglasilo, oziroma povedano drugače, pravne posledice, ki jih je Splošno sodišče izpeljalo iz kršitve obveznosti obrazložitve, ki jo je ugotovilo.

- 53 V teh okoliščinah je treba ugotoviti, da pritožnica s pritožbo dejansko predlaga delno razveljavitev izreka izpodbijane sodbe in da so predlogi iz te pritožbe zato v skladu s členom 169(1) Poslovnika Sodišča.
- 54 Na tretjem mestu je treba v zvezi z ugovorom nedopustnosti, ki ga je podala Komisija, ker naj pritožba ne bi bila v skladu s členom 56, drugi odstavek, Statuta Sodišča Evropske unije in členom 170(1) Poslovnika Sodišča, navesti, da mora Sodišče za preučitev tega ugovora ugotoviti obseg pojmov „predlogi“, podani na prvi stopnji in „predmet spora“ pred Splošnim sodiščem v smislu teh določb.
- 55 Glede na tesno zvezo med temi ugovori nedopustnosti in tožbenimi razlogi, ki jih je navedla pritožnica glede vsebine, je treba najprej preučiti te razloge.
- 56 V teh okoliščinah in ker se replika nanaša izključno na dopustnost pritožbe, je treba po odločanju glede vsebine po potrebi preučiti tudi ugovor v zvezi z nedopustnostjo te replike.

Utemeljenost

- 57 Pritožnica v utemeljitev pritožbe navaja dva pritožbena razloga, ki se nanašata na napačno uporabo prava zaradi, prvič, uporabe prepovedi odločanja *ultra petitem* in drugič, kršitve pravice do učinkovitega pravnega sredstva iz člena 47 Listine.
- 58 Ta pritožbena razloga je treba preučiti skupaj.

Trditve strank

- 59 Pritožnica s prvim pritožbenim razlogom trdi, da je Splošno sodišče s tem, da se je za omejitev obsega ničnosti, ki jo je razglasilo, oprlo na prepoved odločanja *ultra petitem*, čeprav je po uradni dolžnosti ugotovilo bistvene napake, ki spadajo na področje javnega reda in ki se nanašajo na sporni sklep v celoti, napačno uporabilo pravo.
- 60 Pritožnica priznava, da sodišče Unije, ki odloča o ničnostni tožbi, ne more odločati *ultra petitem*, kar pomeni, da lahko odloči le o tem, kar mu predlagajo stranke.
- 61 Vendar naj bi obstajalo več primerov, v katerih mora sodišče Unije, da bi izpolnilo svoje poslanstvo varuha zakonitosti, ki mu je naloženo s Pogodbo DEU, po uradni dolžnosti preizkusiti pravni razlog in zato odločiti o nečem, kar mu stranke sploh niso predlagale. V takih primerih naj bi bila napaka, ki zaznamuje izpodbijani akt, dovolj resna, da upravičuje sankcijo sodišča Unije, čeprav je tožeča stranka ni uveljavljala.
- 62 Sodišču Unije, ki odloča o ničnostni tožbi, naj ne bi bilo mogoče očitati, da je prestopilo okvir spora, prekoračilo svojo pristojnost, odločalo *ultra petitem* ali kršilo svoj poslovnik, kadar po uradni dolžnosti preizkusi tak razlog, ki se nanaša prav na zakonitost akta, katerega razglasitev ničnosti mu je bila predlagana.
- 63 Splošno sodišče naj s preizkusom razloga javnega reda ne bi poskušalo nadomestiti pomanjkljivosti tožbe ali trditve strank, temveč zagotoviti spoštovanje pravila, od katerega stranke zaradi njegove pomembnosti ne morejo odstopati.
- 64 Kadar sodišče Unije po uradni dolžnosti preizkusi razlog javnega reda, ki temelji na napaki v obrazložitvi, naj bi šlo za izjemo od prepovedi odločanja *ultra petitem*. To naj bi bilo mogoče *a contratio* izpeljati zlasti iz točke 12 sodbe z dne 28. junija 1972, Jamet/Komisija (C-37/71,

EU:C:1972:57), v kateri je Sodišče odločilo, da bi z razglasitvijo ničnosti akta v zadevi, v kateri je bila izdana navedena sodba, v celoti, odločilo *ultra petitum*, tožbeni razlog, naveden zoper ta akt, pa se pravzaprav ni nanašal na javni red.

- 65 Po mnenju pritožnice je Splošno sodišče storilo napako tudi s tem, da je pomešalo cilje, ki se dosegajo s prepovedjo odločanja *ultra petitum*, in s spoštovanjem pravil in načel javnega reda, zaradi katerih bi po uradni dolžnosti preizkusilo napako v obrazložitvi, ki vpliva na sporni sklep.
- 66 V okviru postopka *inter partes* naj bi bilo bistvenega pomena, da stranka, ki sproži postopek, navede predmet spora in povzetek tožbenih razlogov ter da so te navedbe dovolj jasne in natančne, da toženi stranki omogočijo pripravo obrambe in Sodišču izvedbo nadzora. Iz točk 122 in 123 sodbe z dne 19. decembra 2013, Komisija/Poljska (C-281/11, EU:C:2013:855), naj bi izhajalo, da je namen teh pogojev, da se izogne odločitvi Sodišča *ultra petitum* oziroma temu, da o nekem očitku ne bi odločilo ali da kako drugače ne bi odločilo o tožbi. Iz enakih razlogov naj bi Splošno sodišče v točki 91 izpodbijane sodbe napačno ugotovilo, da mu člena 44(1) in 48(2) Poslovnika Splošnega sodišča z dne 2. maja 1991 nalagata omejitve, saj naj bi se ta člena nanašala na tožečo stranko in ne na Splošno sodišče.
- 67 Nasprotno, sodišče Unije bi moralo, kadar po uradni dolžnosti preizkusi razlog javnega reda, preseči okvir razlogov, ki so jih navedle stranke v utemeljitev svojih predlogov, in naj zato ne bi več bilo vezano na omejitve, ki so mu naložene s spoštovanjem prepovedi odločanja *ultra petitum*.
- 68 Pritožnica meni, da ni logično, da se je Splošno sodišče v utemeljitev odločitve, da zaradi spoštovanja prepovedi odločanja *ultra petitum* razglasi le delno ničnost spornega sklepa, sklicevalo na predloge, ki jih je podala na prvi stopnji.
- 69 Prvič, Splošno sodišče naj bi o tožbi odločilo zgolj na podlagi razloga javnega reda, ki ga je preizkusilo po uradni dolžnosti. Pritožnica meni, da je težko razumljivo, da je Splošno sodišče nato odločilo, da bo upoštevalo predloge, podane v tožbi na prvi stopnji, čeprav se ni nikakor izreklo o tožbenih razlogih, navedenih v utemeljitev teh predlogov.
- 70 Drugič, razlogovanje Splošnega sodišča v zvezi z napakami v obrazložitvi, ki vplivajo na sporni sklep, naj bi, kot je to razvidno iz točk 42 in 43 izpodbijane sodbe, delno temeljilo na nujnosti, da se upošteva poznejše nacionalne odškodninske postopke. Vendar naj bi bila skupna posledica sodb Splošnega sodišča, s katerimi je bilo ugodeno tožbam za razglasitev ničnosti navedenega sklepa, ki so jih vložili pritožnica in preostali obtoženi prevozniki, ta, da je nastalo nelogično razlikovanje med položajem pritožnice, ki ji je bila priznana le razglasitev delne ničnosti spornega sklepa, in položajem teh preostalih prevoznikov, ki jim je bila priznana razglasitev ničnosti tega sklepa v celoti, čeprav naj bi bili pritožnica in navedeni preostali prevozniki glede na bistveno razlogovanje Splošnega sodišča v povsem enakem položaju. To razlikovanje naj bi bilo samovoljno, ker naj ne bi vsi ti preostali prevozniki v svojih ničnostnih tožbah, vloženi zoper sporni sklep, navedli tožbenega razloga, ki bi se nanašal na obstoj teh napak v obrazložitvi.
- 71 Pritožnica dodaja, da napaka v obrazložitvi, ki vpliva na sporni sklep in ki jo je ugotovilo Splošno sodišče v izpodbijani sodbi, povzroča znatne težave v nacionalnih odškodninskih postopkih. Zaradi omejitve obsega razglasitve ničnosti spornega sklepa v izreku izpodbijane sodbe naj bi namreč ta sklep v razmerju do pritožnice še vedno delno obstajal. Zaradi številnih napak, ki vplivajo na navedeni sklep in ki so bile po ugotovitvah Splošnega sodišča dovolj resne, da pomenijo kršitve pravil oziroma načel javnega reda, pa naj bi nacionalna sodišča imela velike težave jasno ugotoviti delitev odgovornosti med pritožnico in preostalimi strankami za katero koli škodo, ki bi po njihovih ugotovitvah nastala zaradi ravnanja, opisanega v tem sklepu. To bi lahko škodilo pritožnici in morda tudi preostalim strankam, vključno s strankami, ki zahtevajo odškodnino.

- 72 Pritožnica poleg tega trdi, da lahko pristop Splošnega sodišča povzroči zaskrbljenost glede učinkovitega izvajanja sodne oblasti, ekonomičnosti postopka pred sodiščem Unije in načela sorazmernosti. Če bi se ta pristop potrdil, bi tožeče stranke spodbujal, da sistematično brez nadaljnje utemeljitve podajajo široke predloge, da bi kar se da povečale možnosti, da dosežejo razglasitev ničnosti širšega obsega v primerih, v katerih bi sodišče Unije po uradni dolžnosti preizkusilo razlog javnega reda. S tem bi se od sodišča Unije zahtevalo, da samo prevzame breme določitve natančnega obsega razglasitve ničnosti. Sodišče Unije naj, kadar po uradni dolžnosti preizkusi razlog javnega reda, navadno ne bi preizkusilo tožbenih razlogov, ki jih navedejo tožeče stranke. Zato naj bi bilo vsekakor mogoče, da bi se tudi pri neresnih ali očitno nenatančnih tožbah lahko, glede na pristop Splošnega sodišča v obravnavanem primeru, priznala razglasitev ničnosti v celoti zgolj zato, ker jo je tožeča stranka na začetku predlagala.
- 73 Pritožnica trdi, da mora biti sodišču Unije, če mu v zadevi, ki se nanaša na pravila oziroma načela javnega reda, ni treba upoštevati razlogov, ki so jih navedle stranke, po analogiji prav tako omogočeno tudi, da ne upošteva njihovih predlogov. To naj bi moralo nujno veljati, da bi se z izrekom njegove odločbe odpravile take kršitve teh pravil oziroma načel javnega reda. Nasprotna razlaga naj bi bila sama po sebi v nasprotju z javnim redom.
- 74 Po mnenju pritožnice naj bi Splošno sodišče v točki 90 izpodbijane sodbe napačno presodilo, da morajo stranke, potem ko je Splošno sodišče po uradni dolžnosti preizkusilo razlog javnega reda, med postopkom predlagati spremembo svojih tožbenih razlogov ali predlogov. Ta rešitev naj bi ponovno povzročila, da bi se zgolj na stranko v sporu prenesla vprašanja javnega reda. Spoštovanje razlogov javnega reda, ki jih Splošno sodišče preizkusi po uradni dolžnosti, pa naj ne bi smelo biti pogojeno s posamičnimi interesi strank v sporu. Poleg tega naj bi Splošno sodišče v tej točki 90 navedlo tudi, da bi pritožnici vsekakor zavrnilo pravico do izvedbe take spremembe, tudi če bi jo formalno predlagala. V teh okoliščinah naj ne bi bilo mogoče, da bi se vprašanja javnega reda, ki jih je ugotovilo Splošno sodišče, odražala v obsegu razglasitve ničnosti, izraženem v izreku izpodbijane sodbe.
- 75 Pritožnica z drugim pritožbenim razlogom trdi, da naj bi, tudi če bi bilo treba uporabiti prepoved odločanja *ultra petitem*, hierarhično višje načelo učinkovitega sodnega varstva, kot je določeno v členu 47 Listine, zahtevalo razglasitev ničnosti spornega sklepa v celoti.
- 76 Pritožnica v zvezi s tem poudarja, da je v točki 59 sodbe Evropskega sodišča za človekove pravice z dne 27. septembra 2011, A. Menarini Diagnostics S.r.l. proti Italiji (CE:ECHR:2011:0927JUD004350908), pristojnost, da glede katerega koli dejanskega ali pravnega vprašanja spremeni odločbo, ki jo je izdal nižji organ, med značilnostmi sodnega organa z neomejeno pristojnostjo. Tak organ bi moral biti med drugim pristojen za presojo vseh dejanskih in pravnih vprašanj, ki so upoštevna za spor, o katerem odloča.
- 77 Poleg tega naj bi Sodišče v točki 136 sodbe z dne 8. decembra 2011, KME Germany in drugi/Komisija (C-389/10 P, EU:C:2011:816), odločilo, da člen 47 Listine dejansko zahteva celovit nadzor nad uporabo prava in dejstvi. Iz točke 67 sodbe z dne 8. decembra 2011, Chalkor/Komisija (C-386/10 P, EU:C:2011:815), naj bi izhajalo, da tak nadzor zajema pristojnost za razglasitev ničnosti izpodbijanega akta.
- 78 Po mnenju pritožnice je pristop Splošnega sodišča še toliko bolj presenetljiv, ker je navedeno sodišče zlasti v točkah 76 in od 79 do 81 izpodbijane sodbe ugotovilo več konkretnih kršitev njene pravice do obrambe. Sporni sklep naj bi bil poleg tega sprejet ob drugih kršitvah te pravice, ki naj v izpodbijani sodbi ne bi bile posebej navedene.
- 79 Komisija trdi, da pritožbena razloga, tudi ob predpostavki, da je pritožba dopustna, nikakor nista utemeljena.

Presoja Sodišča

- 80 Pritožnica s pritožbenima razlogoma Splošnemu sodišču v bistvu očita, da je ugotovilo, da zaradi prepovedi odločanja *ultra petitem* ne more razglasiti ničnosti, ki bi presegala tisto, ki jo je pritožnica predlagala s predlogi iz njene začetne vloge, čeprav je bila taka razglasitev ničnosti nujna za odpravo nezakovitosti, ki jo je ugotovilo Splošno sodišče v okviru preizkusa razloga javnega reda, ki ga je opravilo po uradni dolžnosti.
- 81 Najprej je treba opozoriti, da, kot je Sodišče to večkrat presodilo, sodišče, ki odloča o zakonitosti, ne more odločati *ultra petitem* in da ničnost, ki jo razglasi, ne more biti širša od tiste, ki jo predlaga tožeča stranka (glej sodbi z dne 19. januarja 2006, *Comunità montana della Valnerina/Komisija*, C-240/03 P, EU:C:2006:44, točka 43 in navedena sodna praksa, ter z dne 14. septembra 1999, *Komisija/AssiDomän Kraft Products in drugi*, C-310/97 P, EU:C:1999:407, točka 52).
- 82 Poleg tega, čeprav se pravnomočnost ničnostne sodbe sodišča Unije navezuje tako na izrek sodbe kot tudi na razloge, s katerimi je obrazložen ta izrek, ne more povzročiti ničnosti akta, ki sodišču Unije ni bil predložen v presojo, je pa enako nezakonit (sodba z dne 14. septembra 1999, *Komisija/AssiDomän Kraft Products in drugi*, C-310/97 P, EU:C:1999:407, točka 54).
- 83 Poleg tega v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča odločba, zoper katero naslovnik ne sproži postopka v roku, določenem v členu 263, šesti odstavek, PDEU, zanj postane dokončna (sodba z dne 14. septembra 1999, *Komisija/AssiDomän Kraft Products in drugi*, C-310/97 P, EU:C:1999:407, točka 57 in navedena sodna praksa).
- 84 Ta sodna praksa temelji zlasti na preudarku, da je namen roka za vložitev tožbe zagotoviti pravno varnost, tako da se prepreči časovno neomejeno izpodbijanje aktov Unije, ki imajo pravne učinke, in na zahtevah učinkovitega izvajanja sodne oblasti ter ekonomičnosti postopka (sodba z dne 14. septembra 1999, *Komisija/AssiDomän Kraft Products in drugi*, C-310/97 P, EU:C:1999:407, točka 61).
- 85 Iz navedenega izhaja, da, kot je generalni pravobranilec to v bistvu prav tako poudaril v točkah 94 in 97 sklepnih predlogov, aktov ali delov akta, ki se nanašajo na neko osebo in ki niso podvrženi nadzoru sodišča Unije, navedeno sodišče ne more razglasiti za nične in da ti tako v razmerju do te osebe postanejo dokončni.
- 86 Opozoriti je treba tudi, da mora v skladu s členom 21, prvi odstavek, Statuta Sodišča Evropske unije, členom 120(c) in (d) Poslovnika Sodišča in členom 44(1)(c) in (d) Poslovnika Splošnega sodišča z dne 2. maja 1991 v okviru direktne tožbe pred sodiščem Unije, vloge, s katero se postopek začne, vsebovati zlasti predmet spora, kratek povzetek tožbenih razlogov in predloge tožeče stranke.
- 87 Iz tega izhaja, kot je generalni pravobranilec to poudaril v točki 84 sklepnih predlogov, da so v sistemu sodnega postopka glede zakonitosti pred sodiščem Unije stranke tiste, na pobudo katerih se začne sodni postopek in ki določijo predmet spora zlasti s tem, da v svojih predlogih opredelijo akt ali del akta, nad katerim želijo, da se izvede sodni nadzor.
- 88 V skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča mora sodišče Unije sicer po uradni dolžnosti preizkusiti razloge javnega reda (glej v tem smislu zlasti sodbo z dne 2. decembra 2009, *Komisija/Irska in drugi*, C-89/08 P, EU:C:2009:742, točka 34 in navedena sodna praksa).
- 89 Vendar nasprotno od navedb pritožnice pristojnost sodišča, ki odloča o zakonitosti, da po uradni dolžnosti preizkusi razlog javnega reda, nikakor ne zajema pristojnosti po uradni dolžnosti spremeniti predloge, ki jih je podala tožeča stranka. Kot namreč izhaja iz določb, navedenih v točki 86 te sodbe, se tožbeni razlogi, čeprav so nujna utemeljitev predlogov, podanih v tožbi, nujno razlikujejo od teh predlogov, s katerimi so določene meje spora, ki je bil predložen sodišču Unije.

- 90 Zato sodišče Unije, kot je Sodišče že presodilo, sicer s tem, da po uradni dolžnosti preizkusi razlog javnega reda, ki ga stranki načeloma nista navedli, ne preseže okvira spora, o katerem odloča, in nikakor ne krši postopkovnih pravil glede predstavitve predmeta spora in tožbenih razlogov v tožbi (sodba z dne 2. decembra 2009, Komisija/Irska in drugi, C-89/08 P, EU:C:2009:742, točka 35), vendar bi to bilo drugače, če bi navedeno sodišče po vsebinski presoji akta, ki mu je bil predložen v presojo, na podlagi razloga, ki ga je preizkusilo po uradni dolžnosti, razglasilo ničnost, ki bi presegala tisto, ki je bila predlagana s predlogi, ki so mu bili zakonito podani, ker bi bila taka razglasitev ničnosti potrebna, da bi se odpravila nezakonitost, ki je bila ugotovljena po uradni dolžnosti v okviru navedene analize.
- 91 Pritožnica pa je v obravnavanem primeru, kot je bilo opozorjeno v točkah 20 in 21 te sodbe, s predlogi v vlogi, s katero se je začel postopek pred Splošnim sodiščem, predlagala le razglasitev delne ničnosti spornega sklepa.
- 92 V teh okoliščinah je treba ugotoviti, da je ob upoštevanju preudarkov, navedenih v točkah od 81 do 90 izpodbijane sodbe, Splošno sodišče v točki 92 izpodbijane sodbe brez napačne uporabe prava presodilo, da lahko razglasi ničnost spornega sklepa le v obsegu, določenem s predlogi v začetni vlogi, in da je zato v točki 93 navedene sodbe ob upoštevanju tega obsega odločilo, da se razglasi delna ničnost tega sklepa.
- 93 Te ugotovitve ni mogoče izpodbiti s preostalimi trditvami, ki jih je pritožnica navedla v utemeljitev svojih dveh pritožbenih razlogov.
- 94 Natančneje, na prvem mestu je treba zavrniti trditev, na katero je bilo v bistvu opozorjeno v točki 66 te sodbe, da naj bi se Splošno sodišče v točki 91 izpodbijane sodbe napačno oprlo na člen 44(1) in člen 48(2) svojega poslovnika z dne 2. maja 1991. V zvezi s tem zadostuje navesti, da se je Splošno sodišče na ta člena oprlo v okviru presoje – v točkah 90 in 91 izpodbijane sodbe – vprašanja, ali bi bilo, tudi če se predpostavi, da je pritožnica implicitno izrazila voljo spremeniti svoje prvotne predloge, mogoče dopustiti tako spremembo. Splošno sodišče tako nasprotno od trditev pritožnice ni napačno ugotovilo, da se navedena člena ne nanašata na vprašanje, pod katerimi pogoji bi lahko Splošno sodišče po potrebi po uradni dolžnosti preizkusilo razloge ali celo na enak način spremenilo predloge, temveč na postopkovne zahteve, ki za tožeče stranke v okviru tožbe, ki mu je bila predložena, veljajo glede vsebine tožbe.
- 95 Ker ta trditev temelji na napačni razlagi izpodbijane sodbe, jo je treba zavrniti.
- 96 Na drugem mestu je treba zavrniti trditev, na katero je bilo v bistvu opozorjeno v točki 70 te sodbe, da naj bi bila posledica pristopa Splošnega sodišča v izpodbijani sodbi nastanek nelogičnega razlikovanja med položajem pritožnice in položajem preostalih obtoženih prevoznikov, ki jim je bila priznana razglasitev ničnosti spornega sklepa v celotnem delu, v katerem se je nanašala nanje, čeprav ti v svojih začetnih vlogah niso navedli tožbenega razloga, ki bi se nanašal na napako v obrazložitvi, kakršno je Splošno sodišče ugotovilo po uradni dolžnosti in zaradi katere je navedeno sodišče v tem obsegu razglasilo ničnost spornega sklepa.
- 97 Ni namreč sporno, da je pritožnica nasprotno od navedenih preostalih prevoznikov v svoji začetni vlogi predlagala le razglasitev delne ničnosti spornega sklepa v delu, v katerem se nanaša nanjo.
- 98 Splošno sodišče zato in ker – kot je razvidno iz točke 85 te sodbe – delov akta, ki se nanašajo na neko osebo in ki niso podvrženi nadzoru sodišča Unije, navedeno sodišče ne more razglasiti za nične in ker ti zato v razmerju do te osebe postanejo dokončni, pritožnice in obtoženih prevoznikov, ki so vložili tožbe, navedene v točki 30 te sodbe, ob upoštevanju razlik med njimi glede obsega predlogov, ki so jih podali na prvi stopnji, upravičeno ni obravnavalo enako.

- 99 Poleg tega ob upoštevanju, da je imela pritožnica enako kot ti preostali obtoženi prevozniki korist od razloga, ki ga je Splošno sodišče po uradni dolžnosti preizkusilo v delu, v katerem mu je sporni sklep predložila v nadzor, napačno trdi, da naj bi pristop Splošnega sodišča v izpodbijani sodbi odvzel polni učinek pristojnosti sodišča Unije, da v okoliščinah, kakršne so v obravnavanem primeru, po uradni dolžnosti preizkusi razloge javnega reda. Iz točk od 27 do 94 izpodbijane sodbe je namreč razvidno in v okviru te pritožbe poleg tega nesporno, da ničnost, ki jo je razglasilo Splošno sodišče v izpodbijani sodbi, temelji izključno na sprejetju razloga, ki je bil preizkušen po uradni dolžnosti, saj Splošno sodišče razlogov, ki jih je pritožnica navedla v začetni vlogi, sploh ni preučilo.
- 100 Na tretjem mestu v zvezi s trditvijo, navedeno v točki 72 te sodbe, da naj bi bil pristop Splošnega sodišča v nasprotju z učinkovitim izvajanjem sodne oblasti, zadostuje ugotoviti, da s predardki glede ekonomičnosti postopka nikakor ni mogoče upravičiti neuporabe prepovedi odločanja *ultra petitum* s strani sodišča Unije zgolj zato, ker njegova odločba temelji na razlogu, ki ga je preizkusilo po uradni dolžnosti.
- 101 Na četrtem mestu s trditvijo, na katero je bilo opozorjeno v točkah od 75 do 78 te sodbe, da bi bila pravica pritožnice do učinkovitega pravnega sredstva, ki jo ima na podlagi člena 47 Listine, kršena, če bi bilo treba potrditi obrazložitev Splošnega sodišča, ni mogoče uspeti.
- 102 Iz točk od 76 do 86 izpodbijane sodbe je sicer razvidno in v okviru te pritožbe nesporno, da je bila z napako v obrazložitvi, ki jo je ugotovilo Splošno sodišče v navedeni sodbi, kršena pravica pritožnice do obrambe, ker ji zaradi nje, čeprav se je odločila zoper sporni sklep vložiti tožbo pred Splošnim sodiščem, ni bilo omogočeno, da bi razumela naravo in obseg kršitve oziroma kršitev, ki so bile ugotovljene v tem sklepu, in da je ta napaka Splošnemu sodišču onemogočila izvedbo nadzora nad navedenim sklepom.
- 103 Vendar se, kot je Sodišče že presodilo, s tem, da se nadzor po uradni dolžnosti ne izvede nad celotno izpodbijano odločbo, ne krši načelo učinkovitega sodnega varstva (glej v tem smislu sodbo z dne 8. decembra 2011, Chalkor/Komisija, C-386/10 P, EU:C:2011:815, točka 66).
- 104 Tako iz sodne prakse Sodišča izhaja, da nadzor nad zakonitostjo, določen s členom 263 PDEU, dopolnjen z neomejeno pristojnostjo glede zneska globe, določeno v členu 31 Uredbe Sveta (ES) št. 1/2003 z dne 16. decembra 2002 o izvajanju pravil konkurence iz členov [101 in 102 PDEU] (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 2, str. 205), pomeni, da sodišče Unije izvaja nadzor tako nad uporabo prava kot nad dejstvi in da je pristojno opraviti presojo dokazov, razglasiti ničnost izpodbijane odločbe in spremeniti znesek globe (glej v tem smislu sodbo z dne 8. decembra 2011, Chalkor/Komisija, C-386/10 P, EU:C:2011:815, točka 67).
- 105 Iz tega izhaja, kot je generalni pravobranilec poudaril v točki 142 sklepnih predlogov, da to, da je nadzor nad zakonitostjo, ki ga opravi sodišče Unije, omejen s predlogi strank, kot so oblikovani v predlogih v njihovih procesnih vlogah, ni v nasprotju z načelom učinkovitega sodnega varstva, saj to načelo nikakor ne zahteva, da bi moralo to sodišče svoj nadzor razširiti na elemente odločbe, ki niso zajeti s sporom, o katerem odloča.
- 106 Natančneje, v zvezi z okoliščinami obravnavanega primera je bilo pritožnici, kot je razvidno iz točke 102 te sodbe, zaradi napake v obrazložitvi, ki jo je ugotovilo Splošno sodišče v izpodbijani sodbi, sicer onemogočeno ugotoviti morebitne druge napake v spornem sklepu, vendar ni sporno, da bi pritožnica lahko ugotovila navedeno napako v obrazložitvi in da bi se torej lahko nanjo sklicevala v tožbi pred Splošnim sodiščem, da bi predlagala razglasitev ničnosti tega sklepa v celotnem delu, v katerem se je nanašal na njo, kot so to storili nekateri od preostalih obtoženih prevoznikov, na primer družba Air Canada v zadevi, v kateri je bila izdana sodba z dne 16. decembra 2015, Air Canada/Komisija (T-9/11, neobjavljena, EU:T:2015:994).

- 107 Nazadnje je treba zavrni tudi trditev, navedeno v točki 71 te sodbe, v skladu s katero na nacionalni ravni obstajajo odškodninske tožbe proti pritožnici, ki temeljijo na spornem sklepu, ki nacionalnim sodiščem, ker se storjena napaka nanaša nanj v celoti, povzroča težave v zvezi z delitvijo odgovornosti med pritožnico in preostalimi strankami za katero koli škodo, ki bi po njihovih ugotovitvah nastala zaradi ravnanja, ki je predmet tega sklepa.
- 108 V zvezi s tem zadostuje ugotoviti, kot je generalni pravobranilec to poudaril v točki 129 sklepnih predlogov, da zgolj morebitno uveljavljanje odgovornosti neke tožeče stranke po nacionalnem pravu za škodo, do katere je prišlo zaradi njenega protikonkurenčnega ravnanja, ne more povzročiti spremembe pristojnosti sodišča Unije na podlagi člena 263 PDEU.
- 109 Glede na navedeno pritožbena razloga nista utemeljena in ju je treba zato zavrni.
- 110 V teh okoliščinah ni treba preučiti trditev Komisije, navedenih v točkah od 37 do 39 te sodbe, ki se nanašajo na nedopustnost pritožbe zaradi njene neskladnosti s členom 56, drugi odstavek, Statuta Sodišča Evropske unije in členom 170(1) Poslovnika Sodišča. Enako velja za ugovore v zvezi z dopustnostjo replike.
- 111 Glede na vse zgoraj navedeno je treba pritožbo v celoti zavrni.

Stroški

- 112 Člen 184(2) Poslovnika Sodišča določa, da če pritožba ni utemeljena, o stroških odloči Sodišče. V skladu s členom 138(1) tega poslovnika, ki se za pritožbeni postopek uporablja na podlagi njegovega člena 184(1), se plačilo stroškov na predlog naloži neuspeli stranki.
- 113 Ker je Komisija je predlagala, naj se pritožnici naloži plačilo stroškov, in ker ta s pritožbenima razlogoma ni uspela, se ji naloži plačilo stroškov v zvezi s pritožbo.

Iz teh razlogov je Sodišče (veliki senat) razsodilo:

1. Pritožba se zavrne.

2. Družbi British Airways plc se naloži plačilo stroškov.

Podpisi